

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA UCZNIÓW

Obowiązujące przepisy:

- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. nr 11 poz. 109 z 2002 r. ze zm.)
- Kodeks Postępowania Karnego (Dz.U. nr 89 poz. 555 ze zm. - rok 1997)
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. nr 35 poz. 230 z 1982 roku ze zm.)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomani z dnia 24 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 75 poz.468)

OSOBY DO 13 ROKU ŻYCIA

BRAK ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ PRZED SĄDEM, W PRZYPADKU DEMORALIZACJI LUB POPEŁNIENIA CZYNU NIEZGODNEGO Z PRAWEM - POSTĘPOWANIE OPIEKUŃCZE

OSOBY W WIEKU OD 13 DO 17 ROKU ŻYCIA

ODPOWIADAJĄ PRZED SĄDEM RODZINNYM I NIELETNICH ZA POPEŁNIENIE CZYNU KARALNEGO

OSOBY W WIEKU DO 18 ROKU ŻYCIA

ODPOWIADAJĄ PRZED SĄDEM RODZINNYM I NIELETNICH W ZAKRESIE ZAPOBIEGANIA I ZWALCZANIA DEMORALIZACJI

„nieletni”

- 1) osoba, która nie ukończyła 18 lat, a przejawia zachowania świadczące o demoralizacji
- 2) osoba, która ukończyła 13 lat, a nie ukończyła lat 17 i dopuściła się popełnienia czynu karalnego
- 3) osoba, która nie ukończyła 21 roku życia i względem której zostały orzeczone środki wychowawcze lub poprawcze „czyn karalny” – czyn zabroniony przez ustawę jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w art.51, 69,74,76,85,87,119,122,124,133143 KW

Demoralizacja wg. Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Art. 4 §1 „Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego właściwego organu, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego”.

Art. 4 §2 „Każdy, kto dowiedziawszy się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub policję”.

Art. 4 §3 „Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

NARUSZENIE ZASAD WSPÓLŻYCIA SPOŁECZNEGO:

- Naruszenie zasad ogólnie przyjętych w szkole, np. (statutu, regulaminu, kodeksu);
- Naruszenie godności, ubliżanie;
- Wyszydanie, obrażanie poprzez np.: Internet, sms-y itp.

WYBRANE ZAGADNIENIA Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII:

Zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce karane jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych (art. 48);
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających (art. 43);
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia (art. 45 i 46);
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających (art. 40).

CZYNY KARALNE ŚCIGANE Z URZĘDU:

- Wymuszenia rozbójnicze
- Rozboje
- Kradzieże rozbójnicze
- Kradzieże
- Kradzieże z włamaniem
- Bójki i pobicia
- Rozpijanie małoletniego (dostarczanie alkoholu, ułatwianie spożycia, nakłanianie do spożycia)
- Posiadanie, udzielanie, nielegalny obrót i nakłanianie do używania narkotyków
- Posiadanie niebezpiecznych narzędzi i przedmiotów stanowiących zagrożenie i mogących służyć do przestępstwa.

CZYNY KARALNE:

- Zakłócenie porządku publicznego
- Niszczenie i uszkodzenie znaków umieszczonych przez organy państwowe
- Uszkodzenie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu
- Rzucanie kamieniami w pojazd będący w ruchu
- Samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych
- Prowadzenie pojazdu po użyciu alkoholu

- Kradzież lub przywłaszczenie mienia, paserstwo, uszkodzenie mienia o wartości do 250 zł.
- Spekulacja biletami wstępu
- Utrudnienie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego
-

CZYNY ŚCIGANE NA WNIOSK OSOBY POKRZYWDZONEJ:

GROŻBY KARALNE

- **NARUSZENIE NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ** (poprzez uderzenie innej osoby, kopanie, popchnięcie, przewrócenie, pociągnięcie za włosy, plucie).

Wybrane przestępstwa przeciwko instytucji państwowej (Funkcjonariusz publiczny) (wg. Kodeksu Karnego (Dyrektorzy szkół, zastępcy, nauczyciele))

Art. 226 §1 kk

„Kto **znieważa funkcjonariusza publicznego** albo osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych podlega karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Zniewaga – ubliżanie, zachowanie w sposób obraźliwy (wyzwiska, obelgi, gesty, pisma, rysunki).

Art. 222 §1 kk

„Kto **narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego** lub osoby do pomocy przybranej podczas wykonywania obowiązków służbowych podlega grzywnie lub karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Naruszenie - Uderzenie lub podziałanie na ciało pokrzywdzonego, np. popchnięcie, szarpanie za włosy, oblanie wodą, itp. (bez uszczerbku na zdrowiu).

Art. 217 §1 kk

„Kto **uderza człowieka** lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”.

Art. 190 §1 kk

„Kto **grozi innej osobie** popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

Groźba - Polega na zapowiedzi, ale również w innej formie oddziaływania na psychikę pokrzywdzonego, przez wykonanie gestów i zachowań np. przystawienie noża do gardła, zbliżanie się z otwartym ogniem do łatwopalnych przedmiotów itp.

Funkcjonariusz publiczny art. 115 §13 Kodeksu Karnego (kk)

- Prezydent RP,
- poseł, senator, radny,
- sędzia, ławnik, prokurator, notariusz, komornik, zawodowy kurator sądowy,
- osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego

- lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, która uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnej,
- osoba orzekająca w sprawach o wykroczenia lub organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy, osoba organu kontroli państwowej lub organu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe,
 - osoby zajmujące kierownicze stanowisko w innych instytucjach państwowych (np. **dyrektorzy szkół i zastępcy**),
 - funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa albo funkcjonariusz służby więziennej osoba pełniąca czynną służbę wojskową,
 - ponadto (zgodnie z nowelizacją Karty Nauczyciela - Art. 63. 1.) **od maja 2007 roku nauczyciel placówki publicznej [...] podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych** na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.

Kompetencje Policji:

Podstawa prawna

Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 (Dz.U Nr.7 poz. 58 z 2002 roku z zm.)
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.09.1990 roku w sprawie trybu legitymowania, zatrzymywania osób, dokonywania kontroli osobistej oraz przeglądania bagaży i sprawdzeń ładunku przez Policję (Art. 15 ust. 8 Ustawy o Policji) Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89 poz. 555 z 1997 roku z zm.)

Zatrzymanie ucznia następuje gdy:

- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,
- zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policyjnej Izbie Dziecka,
- przeciwko uczniowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie (art. 247 kpk),
- uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (policja, prokurator, sąd) zarządzi jego przymusowe doprowadzenie (art. 285 §2 kpk),
- uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art.15 ust.1 pkt.3 Ustawy o Policji),
- uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

Legitymowanie:

Policjant ma prawo legitymować osoby, gdy ustalenie ich tożsamości jest niezbędne!

W szczególności w celu:

- identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
- ustalenia świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego,
- wykonania polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- identyfikacji osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw

- lub wykroczeń,
- poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.

Przesłuchanie ucznia:

Policja może na terenie szkoły przesłuchać ucznia:

- jeżeli nie ma ukończonych 17 lat (w obecności rodziców lub nauczycieli) w sytuacji, gdy jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego,
- po ukończeniu 17 roku i osobę młodszą np. w charakterze świadka, (przesłuchuje się tak samo jak dorosłego bez konieczności udziału rodziców).

Przeszukanie ucznia może nastąpić w celu:

- znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym (art. 219 kpk),
- wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.